

Hygienisk verksamhet

Miljö- och bygglovsnämnden har tillsyn över verksamheter som erbjuder hygienisk behandling. Tillsynen innebär att vi kontrollerar verksamhetens rutiner och personalens kunskaper gällande hygien samt att lokalen är lämplig för den aktuella behandlingen.

Anmälningssplikt

Sedan 1 juli 2021 är alla verksamheter där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygieniska behandlingar som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användningen av skalpeller, rakknivar, akupunktur nålar, håltagningspistoler, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verksamhet är anmälningsspliktig.

Det innebär att verksamheten är skyldig att anmälas till miljö- och bygglovsnämnden minst sex veckor innan verksamheten startar.

Anmälningsspliktiga verksamheter ska följa Socialstyrelsen allmänna råd om yrkesmässig hygienisk verksamhet och ha en dokumenterad egenkontroll som kan visas upp för tillsynsmyndigheten.

Egenkontroll

Egenkontroll innebär att en verksamhetsutövare ska planera, kontrollera och följa upp sin verksamhet. Följande krav bör ingå i ett egenkontrollprogram:

- Det bör finnas en fördelning av ansvar. Det kan t ex innebära att ansvaret för olika delar av verksamheten fördelas mellan chefen, personalen och fastighetsägaren. Syftet med ansvarsfördelningen är att eventuella åtgärder snabbt ska kunna vidtas.
- Verksamheten bör ha den kunskap som behövs för att skydda människor och miljön mot olägenheter t ex smitta. Kunskapen bör kunna styrkas med utbildningsbevis eller kursintyg.

- Rutiner bör finnas för att säkerställa en god hälsolivå. Exempel är rutiner för hur instrument rengörs, städning, hantering av avfall och kontroll av eventuell steriliseringsutrustningen.
- En förteckning över de kemiska produkter som används i verksamheten bör finnas, liksom säkerhetsdatablad till varje produkt som är märkt med en farosymbol. Kontakta din leverantör för att få säkerhetsdatablad.
- Vid försäljning av kosmetiska och hygieniska produkter ska de vara registrerade, innehållsdeklarerade och märkta. Var även noggrann med hållbarhet och förvaringssätt.

God hygien – en förutsättning

Genom att i varje steg se till att en god hygien upprätthålls minskar risken för smitta. God hygien bidrar också till att kunder och personal trivs och känner sig trygga.

- Rengör lokalen dagligen. Dammtorka ytor och moppa/fukttorka golv. Dammsugning kan användas för entrémattor och i väntrum men bör undvikas i övriga lokalen.
- Rengör händerna före och efter varje kund. Använd flytande tvål, pappershanddukar samt handdesinfektion. Engångshandskar bör användas under behandling. När handsken byts ut ska händerna desinficeras innan nästa arbetsmoment börjar.
- Den som utför behandlingen bör undvika ringar, klockor och piercing i näsa och mun. Den får inte ha oläkta sår även om handsken används.

- Redskap bör finnas i tillräcklig mängd och kontrolleras regelbundet (läs mer om detta under rengöring av instrument).
- Personalkläder bör vara lätta att tvätta samt inte användas för privat bruk.
- Handdukar och skyddsmaterial bör vara rent för varje kund. Om tvättning sker i lokalen ska det finnas ett avskilt utrymme för detta och ske i minst 60 °C.
- Behandlingsbänkar/stolar bör rengöras mellan varje kund eller förses med engångsöverdrag.
- Vid fotvård bör fotkar ha insatsskydd av engångsmaterial.
- Slipmaskin bör vara utrustad med ”damm-sug” som samlar upp sliprester vid t ex fotvård.

Rengöring av instrument

Stickande och skärande redskap bör vara av engångstyp. Övrig utrustning bör smittrenas mellan varje kund. Smittrening av instrument och arbetsverktyg sker i tre steg: **rengöring, desinfektion och sterilisering**:

Rengjorda produkter är endast för ögat rena. Vid mekanisk rengöring med diskmedel och varmt vatten avlägsnas organiskt material. Mekanisk rengöring är en förutsättning för att få ett bra resultat vid desinficering och sterilisering.

Höggradigt rena instrument är fria från mikroorganismer som normalt kan orsaka infektion. Höggradigt rent nås genom desinfektion, d.v.s desinfektering med hjälp av kemiskt medel eller en diskdesinfektor. Utan desinfektion kan inte steriliseringsutrustningen fungera fullständigt.

Steril utrustning, d.v.s fri från levande mikroorganismer. Utrustningen har då genomgått sterilisering med särskild steriliseringsutrustning. Bäst effekt ger en ångautoklav men effekten kan även uppnås i hetluftssterilisator.

Det är viktigt att funktionskontrollera utrustningen. Kontroll av steriliseringsutrustningen bör genom så kallat sporprov som tas 3-4 ggr per år. Svar från sporprov sparas i upp till 3 år. Steriliserade instrument bör förpackas för att bevara steriliseringen. Steriliserade instrument bör skiljas från använda instrument fram till dess att de används.

Lokalens utformning

Lokalen bör användas till den verksamhet den är anmäld och avsedd för. Golv, väggar, tak och inredning bör vara i gott skick och lätta att rengöra. Textilier i form av mattor, filtar samt gardiner bör undvikas.

Verksamheten ansvarar för att ventilationen i lokalen där behandlingen bedrivs är lämplig. Verksamheten bör se till att ha kopia av protokoll från den senaste obligatoriska ventilationskontrollen (OVK). Temperaturen inomhus bör ligga inom riktvärdet 20-23 °C.

I lokalen bör det finnas:

- Handfat med varmt och kallt vatten, flytande tvål, engångshanddukar samt handdesinfektionsmedel i behandlingsrummet.
- En avskild plats med arbetsbänk och ho med kallt och varmt vatten där instrument och redskap kan rengöras.
- Ett ventilerat städutrymme försett med hylor och anordningar där t ex kemikalier och utrustning kan förvaras och moppar samt trasor kan hängas upp för att torkas.
- Utslagsvask för fotbadvatten med möjlighet att fylla på varmt och kallt vatten i de behandlingsrum där fotvård erbjuds.

Avfallshantering

Stickande och skärande instrument t.ex. skalpellblad och nålar är farligt avfall. Det ska förvaras i märkt behållare med lock där det tydligt framgår att det är smittfarligt och stickande/skärande. För att transportera även små mängder farligt avfall krävs anmälan till Länsstyrelsen.

Hämtning av avfallet kan även göras av entreprenör som har transporttillstånd. Hushålls-avfallsliknande avfall får enbart hämtas av kommunens entreprenör.

Abonnemang beställs genom kommunens kundtjänst tel 08-580 285 00. För mer information om verksamhetsavfall, se Järfällas webbplats www.jarfalla.se.

Vill du veta mer? Kontakta oss på miljö- och hälsoskyddsenheten

Ring 08-580 285 00 eller skicka e-post till miljo.bygglovsnamnden@jarfalla.se.
Läs mer på www.jarfalla.se